

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2015

Foto's: Ineke Versteegh

INHOUD

- Voorwoord
- Wanneer broeden roofvogels?
- Nachtvliners: inventarisatie Polderreservaat Kockengen 2014
- Verslag excursie Oostvaardersplassen zaterdag 22 november
- Ijsvogelwanden opgeknapt
- Gewone (Kaukasische) Vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*)
- Naturommetje naar eendenkooi Haarzuilens
- Nestkastenwerkgroep
- Sperwer in de tuin
- Vrijdag 27 februari 2015: Naturommetje sterrenwacht
- Broedvogelinventarisatie 2014 in de rietlanden bij Kockengen
- Winteravond lezing Natuurgroep succesvolle afsluiting jubileumjaar
- Jaarverslag secretariaat 2014
- Colofon

VOORWOORD — PASSIE

Op 20 maart was de algemene ledenvergadering met vooraf een lezing over kerkuilen door Zomer Bruijn. Deze gepassioneerde man sloot zichzelf enige tijd op om vanuit een speciaal geconstrueerde hut dagelijks in de nestkast van een paartje kerkuil te kunnen kijken. Dit leverde prachtige beelden en mooie verhalen op.

Op de algemene ledenvergadering werd er terug geblikt op ons jubileumjaar en ik kan zeggen, het gaat goed met de club. Het ledenaantal neemt gestaag toe en er wordt veel gedaan. Er zijn zelfs ontwikkelingen, dat clubleden zelf activiteiten oppakken. Zo werden weidevoegelexcursies door jeugdleden georganiseerd. Er is uitgesproken veel animo voor alle activiteiten, niet alleen voor excursies, maar ook voor de werkdagen.

Als ik jaarlijks de balans opmaak, blijkt dat we ieder jaar succesvoller zijn. Op de één of ander manier is er de afgelopen jaren passie in de groep ontstaan en dan kan er veel. Dit vertaalt zich naar nog meer activiteiten. Als ik de kalender van 2015 tot nu toe afvink, dan hebben we t/m maart negen activiteiten gehad en dat is best veel. Maar het enthousiasme van de deelnemers is steeds groot.

Zo was er op 21 maar NL-doet dag, waarop we een nieuw project zijn gestart, het maken en plaatsen van amfibieëntrapjes in de straatputten. Kikkers, padden en salamanders die tijdens de voorjaarsstrek in de putten belanden, kunnen dan zelf via het trapje daar weer uitklimmen. Het is net als in de Nederlandse samenleving: er wordt steeds meer zelfredzaamheid verlangd, ook van de padden en de kikkers. We gaan dit project monitoren om te zien hoe effectief het is. Ik verwacht er veel van.

Tijdens de algemene ledenvergadering was nog een bijzonder moment: het afscheid van Paul Vlaanderen als bestuurslid van de NGK. Over passie gesproken! Paul is veel jaren zeer actief geweest voor de Natuurgroep Kockengen en zal dat nog zeker blijven. Altijd vol met ideeën, de ene beter dan de andere en die ideeën hadden altijd de intentie om bij te dragen aan het verbe-

teren van natuurwaarden. Zo heeft Paul ooit het project "Boeren planten bomen" bedacht, dat vervolgens door landelijke landschapsorganisaties werd overgenomen.

Als je Koninklijk bent onderscheiden en je bent benoemd tot erelid van de Natuurgroep Kockengen, wat kan dat nog overtreffen?

Omdat Paul veel tijd heeft doorgebracht in het Polderreservaat, hadden we bedacht dat bij zijn afscheid een pad in het polderreservaat zijn naam moest krijgen. En dat komt er nu: Het Paul Vlaanderen pad. Tijdens de vergadering werd symbolisch het bord overhandigd. Voor Agnes die hem al die jaren terzijde heeft gestaan, was er een grote bos bloemen. Ik weet achteraf niet of we het pad wel de goede naam hebben gegeven.

We hadden het ook het "Paul met Passie Pad" kunnen noemen.

Tekst: Ben van der Horst
Foto: Theo van Schie & Ben van der Horst

WANNEER BROEDEN ROOFVOGELS?

Dat is een lastige vraag. Ik had een boekje hierover van Rob Bijlsma, waaruit ik onderstaande gegevens heb gehaald.

Helaas is het boekje niet meer te krijgen.

Karen wilde het dolgraag hebben, zo verdween het uit mijn boekenkast.

Een **Slechtvalk** is één van de eerste roofvogels en kan al half maart met de eileg beginnen.

Bij mislukking start het paar begin mei met een tweede legpoging.

De **Boomvalk** kan pas half mei beginnen met de eileg en soms wacht deze vogel tot de laatste week van juni.

Een Torenvalk begint vanaf de laatste week van maart tot eerste week van juni.

De tabel op de volgende pagina geeft een inzicht over de broedperiode van diverse roofvogels.

Start van de eileg van de Nederlandse roofvogels, gerangschikt van boven naar beneden in volgorde van eilegbegin. De 5-daagse periode waarin 50% van de paren met de eileg is begonnen, is zwart gemaakt.

Hoe stel je een broedgeval vast?

Per seizoen zijn minsten 6 volledige rondes door het gebied nodig: half

maart, half april, begin mei, eind mei, half juni en half juli.

Broedcodes

Hieronder een paar definities om een broedpaar vast te stellen.

Mogelijk broedend o.a.:

- Eenmalige waarneming van baltsend paar in geschikt broedbiotoop.

Waarschijnlijk broedend o.a.:

- Territoriumgedrag vastgesteld op twee dagen meer dan een week uit elkaar.
- Transport nestmateriaal.
- Prooioverdracht.
- Vondsten van veren en plukresten in geschikt broedbiotoop.

Zeker broedend o.a.:

- Pas gebruikt nest (verse poep eronder en op zijtakken, dons en prooires-ten onder nest).
- Pas uitgevlogen jongen.
- Transport voedsel.
- Nest met eieren.
- Nest met jongen gezien of gehoord.

Bron: Handleiding veldonderzoek Roofvogels van R.G. Bijlsma

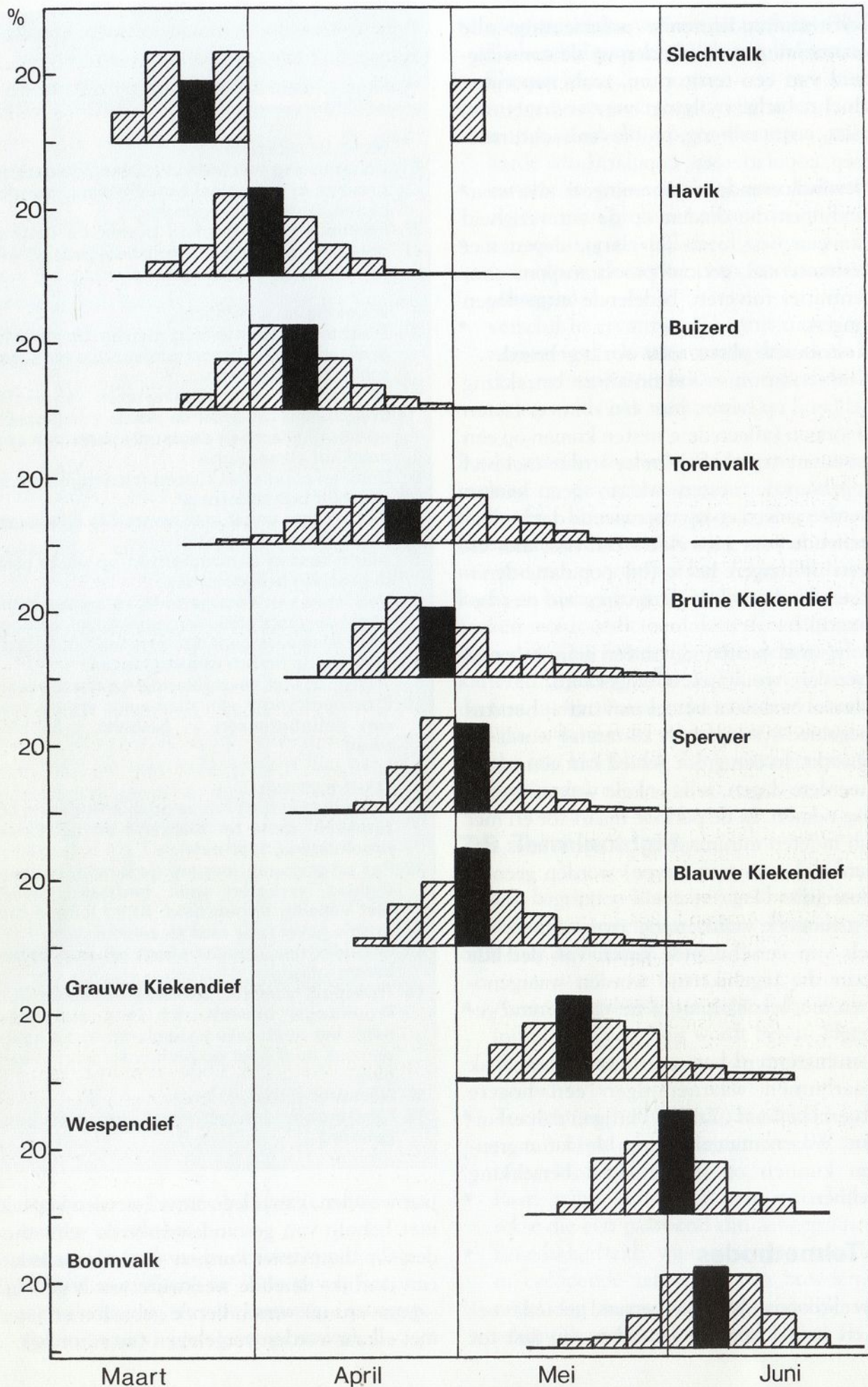
Tekst: Paul Vlaanderen
Foto: Jieles van Baalen

Jonge Bruine Kiekendieven

...WANNEER BROEDEN ROOFVOGELS?

NACHTVLINDERS: INVENTARISATIE POLDERRESERVAAT KOCKENGEN 2014

Dennenuil
Foto: Ruud van Middelkoop

In 2014 heeft de Natuurgroep Kockengen voor het 5e achtereenvolgende jaar een nachtvlinderinventarisatie uitgevoerd in het Polderreservaat Kockengen. Van april t/m oktober wordt er maandelijks een avond georganiseerd, waarbij de nachtvlinders worden gelokt met speciale lampen naar een vanglaken of lichtval, gedetermineerd en weer los gelaten.

Vanaf 2010 zijn de macronachtvlinders geïnventariseerd, vanaf 2012 worden ook de microsoorten genoteerd.

In 2014 troffen we op de meeste avonden prima "nachtvlinderweer": warm en windstil. Alleen in augustus en september waren de omstandigheden wat minder gunstig.

Dat de omstandigheden vaak gunstig waren blijkt ook uit de cijfers van 2014. In 2014 zijn op 8 avonden de nachtvlinders in het Polderreservaat geïnventariseerd. Daarbij zijn in totaal 150 macrosoorten gevonden en 48 microsoorten. Voor beide groepen is dit een record aantal t.o.v. de voorgaande jaren.

Ook het aantal nieuwe soorten dat in 2014 werd gevonden is groot: 35 nieuwe macro- en 18 nieuwe microsoorten konden aan de totaalijst worden toegevoegd.

Na 5 jaar nachtvlinders inventariseren staat deze totaalijst Polderreservaat nu op 201 macrosoorten. Bij de micro's telt de totaalijst na 3 jaar 74 soorten.

Zachte winter, vroeg voorjaar.

Door de zachte winter en het vroege voorjaar was de eerste avond al op 30 maart, iets vroeger dan andere jaren.

De resultaten op deze eerste avond waren gelijk al goed: 8 macro- en 2 micronachtvlindersoorten. En 4 nieuwe soorten voor de totaalijst (macrosoorten): Kleine voorjaarsuil, Gevlekte winteruil, Vroege spanner en Dennenuil.

De Dennenuil is een soort, die je misschien niet zo snel in het laagveen-gebied van Kockengen zou verwachten. Deze nachtvlinder komt algemeen voor in Nederland, vooral in de duinen en op de zandgronden in het binnenland. De rupsen leven op diverse naaldbomen, waaronder vooral grove den, soms Europese lork. Maar deze waardplanten staan natuurlijk ook in onze tuinen en op de nabijgelegen begraafplaats.

Op 25 april troffen we perfecte weersomstandigheden en werden er 28 macrovlinders gevonden. Veel bekende soorten, maar ook 4 nieuwe soorten: Vdwergspanner, Grote worteluil, Voorjaardwergspanner en Varens spanner. En deze avond leverde 3 microsoorten op.

Varens spanner
Foto: Hans Geuze

De Varens spanner komt verspreid over Nederland voor; de meeste waarnemingen komen van de zandgronden. De rupsen leven op adelaarsvaren en moerasvaren, een plant die algemeen voorkomt in de rietlanden rond Kockengen.

De derde inventarisatieavond was op 6 juni, wederom een warme avond ➤

...NACHTVLINDERS: INVENTARISATIE 2014

➤ met veel nachtvlindersoorten. In totaal werden er op deze avond 40 macro- en 14 microsoorten gevonden. En aan de totaallijst konden we weer 2 soorten toevoegen: Gewone spikkelspanner en Witte schaduwspanner.

Bij de microsoorten werd op deze avond de Bleke langsprietmot gevonden. Bij het samenstellen van de lijst viel de wetenschappelijke soortnaam van de bleke langsprietmot op: swammerdamella, een verband met de plaats Zwammerdam misschien?

Deze microsoort is in 1758 door Linnaeus beschreven. In 1758 verscheen de 10e druk van zijn "Systema naturae".

De bleke langsprietmot werd door Linnaeus vernoemd naar Jan Swammerdam (1637 – 1680), een Nederlandse natuurwetenschapper. Jan Swammerdam publiceerde in 1669 zijn "Algemeene Verhandelinge van de bloedloose diertkens" en legde hiermee de grondslag voor de entomologie. Veel van zijn werk werd pas in 1737 uitgegeven door Boerhaave in zijn Biblia Naturae. Boerhaave was ook zijn eerste biograaf.

Jan Swammerdam woonde en werkte in Amsterdam. Aan zijn woonhuis aan de Oude Schans hangt een gevelsteen met de tekst "zijn onderzoek der natuur blijft een voorbeeld voor alle tijden".

En zo zijn we weer terug bij onze inventarisatie.

Warme zomeravonden met recordaantallen

De maand juli kenmerkte zich door aanhoudend warm zomerweer en uitstekende omstandigheden om nachtvlinders te inventariseren. In deze maand zijn er vanwege het aanhoudend warme weer twee inventarisatieavonden georganiseerd, op 4 en 18 juli. Door de warmte waren er veel nachtvlinders actief.

De avond van 4 juli leverde een recordaantal soorten op: 85 macrosoorten en 32 microsoorten. Het oude re-

Determineren bij het vanglaken
Foto: Theo van Schie

cord stond tot dan toe op 69 macrosoorten op één avond (augustus 2013).

Op 4 juli werden er maar liefst 16 nieuwe soorten genoteerd, ook een nieuw record.

De nieuwe soorten van 4 juli: Aanbrande spanner, Bont schaapje, Donkere Marmeruil, Donsvlinder, Geel spannertje, Geelbruine rietboorder, Gekraagde grasuil, Kleine rietvink, Kleine wapendrager, Morpheusstofuil, Naaldboombeertje, Schilddrager, Stippelsnuituil, Variabele breedvleugeluil, en Variabele spanner.

Wilgentandvlinder
Foto: Hans Geuze

Op de warme zomeravond van 4 juli waren de Stippelmotten in ontelbare hoeveelheden aanwezig. De rupsen van deze microvlindertjes kunnen massaal voorkomen in bomen en struiken en deze helemaal inpakken met hun spinseldraden en vervolgens kaal vreten. Na de verpopping vliegen alle vlindertjes gelijktijdig uit en komen dan in grote aantallen op het licht af. Het vanglaken was die avond dan ook bedekt met een deken van stippelmotten.

De tweede avond in juli, vrijdag 18 juli, was ook een warme zomeravond. De temperatuur zakte die avond niet onder de 22 graden.

Met het vanglaken en de lichtval werden op deze extra avond in totaal

42 macrosoorten en 7 microsoorten gevangen. Maar ook weer 2 nieuwe soorten voor de totaallijst: Eekhoorn en Grijsbandspanner.

De Eekhoorn is een nachtvlindersoort, die algemeen voorkomt in bosachtige gebieden op de zandgronden en in de duinen. De rups leeft op diverse

Eekhoorn
Foto: Ruud van Middelkoop

loofbomen: beuk, hazelaar, eik en berk.

De naam Eekhoorn heeft deze soort te danken aan de bizarre vorm van de rups: een opvallend grote kop en het achterste deel van het lijf wordt bij rust omhoog gekruld.

De 200ste (macro)nachtvlindersoort

Eind juli veranderde het weer; het werd koeler en er viel meer regen. Veel meer regen, op 28 juli trok er een wolkbreuk over het dorp Kockengen en kwamen grote delen van het dorp voor enkele dagen blank te staan.

Op vrijdag 1 augustus troffen we toch nog een goede avond om nachtvlinders te inventariseren. Het grasveld achter het informatiehuisje in het Polderreservaat was nog wel drassig, maar begaanbaar.

Op deze avond in augustus werden er 42 macro- en 4 microsoorten gevonden. Blijkbaar waren veel microsoorten 'weggespoeld' door de enorme regenbuien.

Bij de macrosoorten waren er 5 nieuwe: Egale stipspanner, Grauwe grasuil, Paardenbloemspanner en Russenuil.

Ook de 200ste nachtvlindersoort in bijna 5 jaar inventariseren werd op deze avond in augustus genoteerd: de ➤

...NACHTVLINDERS: INVENTARISATIE 2014

➤ Paardenbloemspanner, een zeer algemeen soort voor Nederland.

Deze nachtvlinder komt voor in duinen, struwelen, ruigten en tuinen, vaak in de stedelijke omgeving.

Het is een soort, die regelmatig op of bij de ramen van huizen wordt waargenomen.

Paardenbloemspanner
Foto: Ruud van Middelkoop

Dat we na 5 jaar nog een zeer algemene soort aan de totaalijst toevoegen geeft aan, dat deze lijst voorlopig nog wel even zal doorgroeien. Er zijn ongetwijfeld nog meer zeer algemene, maar ook zeldzamere soorten die we nog niet gezien hebben.

Op vrijdag 12 september troffen we een winderige, vochtige avond, niet ideaal voor de nachtvlinders.

Het vanglaken hadden we een beetje in de luwte achter het informatiehuisje opgesteld, een lichtval langs het bramenbos en een lichtval op de parkeerplaats.

De invloed van de N.O. wind was duidelijk te zien aan de vangresultaten op deze drie locaties: bij het vanglaken 9, lichtbak bramenbos 6 en lichtbak parkeerplaats 14 soorten.

In totaal hadden we op 12 september 21 macrosoorten, met 1 nieuwe voor de totaalijst (Grauwe monnik), en 2 microsoorten.

De Grauwe Monnik is een vrij algemene nachtvlinder, die verspreid over Nederland voorkomt, vooral in de duinen en op de zandgronden in het binnenland. De rupsen leven op kruidachtige planten, waaronder melkdistel, paar-

denbloem, streepzaad en havikskruid, ook op sla en andijvie.

De naam Grauwe Monnik verwijst naar de grijze kleur als van een habijt en het hoofd (kop) is bedekt met een kap (kraag van borstelharen).

De laatste inventarisatieavond was op 3 oktober: zacht weer, in de avond waren de temperaturen nog rond de 15 – 16 graden en vrijwel geen wind. De verwachtingen waren dan ook hoog gespannen.

Deze verwachtingen bleken achteraf, net als de temperatuur, te hoog voor de tijd van het jaar.

In totaal hebben we op deze avond 5 macrosoorten en 1 microsoort gevonden.

Bij eerdere inventarisaties in oktober in 2011 en 2013 lag het aantal macro's op resp. 1 en 5.

In de andere jaren is het inventariseren niet door gegaan vanwege het slechte weer.

Grauwe monnik
Foto: Hans Geuze

In dat perspectief is de score van oktober 2014 dus gewoon goed te noemen.

De totaalijst van alle waargenomen nachtvlindersoorten in het Polderreservaat Kockengen is te vinden op de website van de Natuurgroep Kockengen bij de link Inventarisaties.

Tekst: Theo van Schie
Foto's Zie onderschriften

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2015

VERSLAG EXCURSIE OOSTVAARDERSPLASSEN ZATERDAG 22 NOVEMBER

Met 9 kinderen en 16 volwassenen vertrokken we om 8.30 uur vanaf de Driestammenweg richting de Oostvaardersplassen. Deze keer gingen we niet, zoals gewoonlijk, eerst naar de Praambult, omdat de Praamweg tijdelijk is afgesloten vanwege een aanpassing van de weg. Daarom togen we naar de zuidkant van het gebied nabij het Natuurbelevingscentrum Oostvaardersplassen in Almere. Op de plas achter het centrum zaten wat eenden, zoals kuifeend, smient en slobbeend en wat aalscholvers. Op een eilandje scharrelde een prachtige Roodborsttapuit rond.

We liepen via het Jan Boschpad naar een hoog uitkijkpunt met een mooi uitzicht over het gebied. Helaas was daar niet zo veel te zien. Ook de grote grazers zoals de edelherten, Heckrunderen en Koniksparden waren te ver weg om ze mooi in de kijker/telescoop te krijgen. In de verte meenden we nog wel de Zeearend te zien.

Vanaf het centrum zijn we richting de Oostvaardersdijk gereden. Vlak voor

de Knardijk bezochten we de fraaie vogelkijkhut De Grote Zilverreiger. We hoopten daar in het riet de vaak aanwezige Baardmannetjes te spotten. Dat is helaas niet gelukt. Vanaf deze hut reden we via de Knardijk naar het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer. Op de plas achter dit centrum zaten verschillende Grote Zilverreigers en een groep Slobeenden.

Na het nuttigen van wat hapjes en drankjes In het bezoekerscentrum zijn we het gebied ingelopen richting de vogelkijkhut De Zeearend. Vanuit deze hut met twee verdiepingen heb je een prachtig uitzicht over de grote vlakte en het rietmoeras. Op de grote vlakte zagen we een vos zijn kostje bij elkaar scharrelen. Op de plas zaten een paar Wilde Zwanen. In het bos vlakbij de hut stond een groepje Koniksparden te rusten. Verschillende deelnemers van de excursie konden de verleiding niet weerstaan om ze even aan te raken.

Volgens een recente telling lopen er in de hele Oostvaardersplassen nu zo'n 1.000 Koniksparden rond. Verder nog zo'n 200 Heckrunderen en 2.500 Edelherten. In de jaren 80 van de vorige eeuw is men begonnen met het uitzetten van deze dieren: 20 Koniksparden, 32 Heckrunderen en 57 Edelherten. De populaties zijn dus na de introductie exponentieel gegroeid. Het ritme ➤

...VERSLAG EXCURSIE OOSTVAARDERSPLASSEN ZATERDAG 22 NOVEMBER

WAARGENOMEN VOGELSOORTEN			ZOOGDIEREN
Fuut	Kuifeend	Grote bonte specht	Edelhert
Aalscholver	Brilduiker	Witte kwikstaart	Konikpaard
Blauwe reiger	Toppereend	Winterkoning	Heckrund
Grote zilverreiger	Tafeleend	Heggenmus	Vos
Knobbelzwaan	Zeearend	Roodborst	Mol
Wilde zwaan	Buizerd	Roodborsttapuit	
Grauwe gans	Bruine kiekendief	Koolmees	
Brandgans	Waterral	Pimpelmees	
Nijlgans	Goudplevier	Baardmannetje	
Smient	Kievit	Ekster	
Wilde eend	Kokmeeuw	Gaai	
Slobeend	Zilvermeeuw	Zwarte kraai	
Spreeuw	Vink		

➤ van de seizoenen en de natuurlijke kringloop van het gebied bepalen het leven van deze grote grazers. De meest kritieke periode in het ritme van de seizoenen is de winter. Het is een tijd van

energie besparen en zien te overleven. De paarden die wij van dichtbij konden bekijken zagen er nog heel goed uit. Mocht er een strenge winter komen, dan kunnen ze tegen een stootje. Op de

terugweg over de Oostvaardersdijk stond een hele groep vogelaars met telescopen naar de Pampushaven te turen. Bij navraag bleek daar ergens een Kleine Topper tussen de vele Toppers en Kuifeenden te zitten. Het is ons niet gelukt deze te vinden.

Het totale vogellijstje telt 38 soorten. Een beetje stil wat vogels betreft, maar het was toch een leuke tocht en prachtig mooi weer.

Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto's: Esther van Eck

IJSVOGELWANDEN OPGEKNAPT

De ijsvogelwanden, die we 3 jaar geleden hadden aangelegd, waren aan een opknapbeurt toe.

Het was een snel besluit op de bestuursvergadering van de NGK en we hebben een extra werkdag ingelast.

Hoe gaan we dit aanpakken en hoe komen we aan 2 grote schotten om te plaatsen voor de oude ijsvogelwand?

Met Jan de Lange een plan van aanpak gemaakt en met dit plan samen naar Dik de Heer. Dik vond het een goed idee, liep naar zijn schuur en bood ons 2 prachtige schotten aan. Het eerste probleem was hiermee opgelost.

Het volgende was welke grondsoort we moesten gebruiken. Het instructieboekje 'Hoe leg ik een ijsvogelwand aan' verwees naar een lichte kleisoort of leemzand.

De lichte kleisoort, die was gebruikt bij het maken van de eerste wand, was niet direct leverbaar.

Maar wat is leemzand? In de handel is dat beter bekend als bodemzand, zand waar keileem in zit en dat kon dinsdag 23 december geleverd worden.

Een oproep rondgestuurd voor helpers om op 27 december de schotten te plaatsen en het zand te storten tussen oude ijsvogelwand en het schot.

We gingen met 9 mensen aan de slag. Helaas was het slecht weer op de 27ste en kwamen we niet klaar.

De rest van het werk is afgemaakt op 3 januari, gelijk met de werkdag van de NGK in het Polderreservaat, waar de grote essen en elzen langs de Heicop werden omgehaald. Het werd met elkaar een geweldig leuke werkdag.

Op 28 februari gaan we kijken hoe de wanden achter het schot er uitzien. Ik ben benieuwd!

GEWONE (KAUKASISCHE) VLEUGELNOOT (PTEROCARYA FRAXINIFOLIA)

Vleugelnoot aan de Roerdomp

In de wijk Welgelegen in Kockengen staan opmerkelijke bomen geplant, die je niet zo gauw in een woonwijk tegen zult komen, o.a. fruitbomen en de Vleugelnoot.

Er staat hier een Vleugelnoot in de bocht op de Roerdomp.

De Kaukasische of gewone Vleugelnoot is een boom, die in de Kaukasus voorkomt van Irak tot in Armenië.

De naam van de Vleugelnoot komt door de twee vleugels, waar de noot tussen zit.

De Vleugelnoot wordt hier doorgaans aangeplant in parken of op pleinen. In parken zie je de boom meestal solitair, dan komt de boom het beste uit.

De boom kan 20 tot 25 meter hoog worden en vormt een dicht bladerdak. Een nadeel hiervan is dat onder de boom weinig wil groeien. Een ander nadeel is dat de boom met regelmaat worteluitlopers vormt. Her en der verschijnen dan kleine boompjes op de worteluitlopers.

Bast vleugelnoot

De bast is dof grijs, met een ruw netwerk van brede, ondiepe richels.

Hoe ouder de boom is, des te meer komen er kerklijsten op de stam en takken voor.

Het blad is samengesteld en 25-40 cm lang met aan het einde één blad in het verlengde van de spil. Het blad is fijn gezaagd, is aan de onderkant met sterharen bezet en 's zomers donkerolijfgroen, in de herfst goudgeel.

De boom bevat in de winter en het voorjaar geen bladknoppen, maar de toekomstige uitlopers (bladeren en bloemknoppen) zijn goed te zien en worden beschermd door sterharen.

Vrouwelijke katjes

Mannelijke en vrouwelijke katjes

De bloemen en vruchten

De Vleugelnoot is eenhuizig, d.w.z. de mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten aan dezelfde boom.

De mannelijke katjes zijn dik en groen en 7,5 tot 12 cm lang, die gelijk met de bladeren in april verschijnen. De katjes vallen in mei af.

De vrouwelijke katjes zijn langer, 50 cm en staan meer verspreid met roze stijlen en bengelen in geelgroene snoeren over de hele boom.

In juli ontwikkelen de groene noten zich met 2 vleugels van 1 cm lang. De noten zijn niet eetbaar,

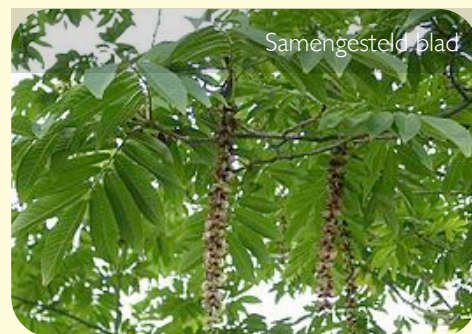
Uitlopende bladeren

Snoeien

De boom mag in het voorjaar niet worden gesnoeid, want dan gaat hij bloeden. Dat is dan vaak het einde van de boom. Snoeien in de herfst veroorzaakt verdroging van de bast (cambium) en merg en leidt tot scheuren.

Snoeien is eigenlijk alleen nodig om laaghangende takken te verwijderen. Takken die de grond raken, kunnen in de grond gaan wortelen. Verwijder zo snel mogelijk alle opslag van worteluitlopers. Hoe langer je er mee wacht, des te meer opslag komt boven de grond.

Of laat de natuur zijn gang gaan zoals met de boom op de Roerdomp tot op heden gebeurd. Er ontstaat dan een woud van uitlopers, ook al worden ze jaarlijks gemaaid.

Samengesteld blad

NATUURROMMETJE NAAR EENDENKOOI HAARZUILENS

Op zaterdag 13 december 2014 ging het NGK-natuurrommetje voor de jeugd naar de eendenkooi van Haarzuilens. Toos Hulshoff, vrijwilligster van Natuurmonumenten, gaf een rondleiding door de oude eendenkooi aan een groep van 11 jeugdleden en 6 begeleiders.

De groep kreeg een kijkje achter de schermen van de eendenkooi en veel informatie over het vroegere kooibedrijf: hoe werden de eenden gevangen, de samenwerking met het kooikerhondje, wat voor werkzaamheden had de

kooiker allemaal nog meer te doen, wat werd er met de gevangen eenden gedaan, en nog veel meer interessante natuurzaken. Zo werd er o.a. Judasoren (een paddenstoel) op een vlierstruik bekeken.

De eendenkooi van Haarzuilens stamt uit 1741 en is in bedrijf geweest tot 1963. De eendenkooi is sinds 2000 eigendom van Natuurmonumenten. Een

groep vrijwilligers voert het onderhoud uit en probeert de oorspronkelijke inrichting van de eendenkooi zoveel mogelijk te herstellen. En de vrijwilligers verzorgen er excursies.

Door het beheer van de eendenkooi door de eeuwen heen en de afgelegen ligging is een bijzonder stukje natuur

ontstaan. Een bos met de kooiplas, rietkragen, zeer oude knotbomen, mooi begroeid met mossen en paddenstoelen, hakhout en een oude hoogstamboomgaard.

Naast de eenden komen er ook allerlei andere vogels en dieren voor in het gevarieerde kooibos, zoals hazen en reeën.

De vrijwilligers van Natuurmonumenten proberen deze variatie in stand te houden. Voor de uilen zijn er speciale nestkasten opgehangen in samenwerking met de Nestkastenwerkgroep van de NGK.

Tekst en Foto's: Theo van Schie

De nestkastenwerkgroep is een actieve groep onder de paraplu van de Natuurgroep Kockengen.

Het doel van deze werkgroep is om voldoende nestgelegenheid beschikbaar te stellen aan uilen en roofvogels.

De werkzaamheden bestaan uit het ophangen van nestkasten, het onderhouden, het registreren van de broedresultaten en het ringen van de vogels.

Hun werkgebied bestrijkt de gemeente Woerden, Kockengen en Haarzuilens.

Elke plaats heeft een eigen coördinator en door een intensieve samenwerking wordt een steeds groter gebied van nestkasten voorzien.

Zo wordt ook Kamerik op geschikte plaatsen van nestkasten voorzien en ontstaat een groot aaneengesloten gebied, waar de nestgelegenheid voor deze vogels optimaal wordt.

Geringde vogels in 2014

- 56 kerkuil Woerden
- 11 Kerkuil Kockengen
- 9 kerkuil Haarzuilens
- 2 bosuil Haarzuilens
- 4 bosuil Woerden
- Opvallende zaken: Grootste nest: 8 jongen. Geen steenuilen dit jaar.

Steenuilenproject Utrecht:

Met de stadsecoloog van de gemeente Utrecht is contact gezocht en we hebben uitgelegd, wat de nestkastenwerkgroep doet. Hierdoor is geld ontvangen voor de aanschaf van gereedschap en is ruimte gekregen voor opslag van spullen in de werkschuur van Landschapsbeheer. Middels het project is naar de burgers informatie gegaan over de steenuil en als mensen interesse hadden in een steenuilenkast, dan konden ze zich hiervoor opgeven.

... NESTKASTENWERKGROEP

➤ Marc van Leeuwen (tevens vogelringer van de groep) heeft de geïnteresseerden bezocht en de locaties beoordeeld. Door deze werkwijze komt er een verbinding tot stand tussen het Maximapark en Haarzuilens. De nestkasten worden in opdracht van Gemeente Utrecht gemaakt en worden t.z.t. geleverd.

Natuurmonumenten

Natuurmonumenten gaat een aantal Torenvalkkasten van de nestkastenwerkgroep afnemen (tegen vergoeding). Deze worden door de nestkastenwerkgroep Haarzuilens onderhouden.

Subsidie KF Heinfonds.

De groep heeft een aanvraag gedaan bij

aangeschafte materiaal bestaat o.a. uit een aanhangwagen, ladders en duurzaam materiaal om nestkasten te maken.

Veiligheid

In de praktijk probeert men altijd met minimaal 3 personen op pad te gaan en zo de veiligheid te waarborgen.

Interesse?

Heb je interesse om de nestkastenwerkgroep te ondersteunen neem dan contact op met:

- [Jan de Lange \(Kockengen\)](#)
- [Johan Tuls \(Woerden\)](#)
- [Toos Hulshoff \(Haarzuilens\)](#)
- Of kijk voor meer informatie op de [pagina van de nestkastengroep](#)

Tekst en Foto's: Johan Tuls

het KF Heinfonds te Utrecht. Er is een toezegging binnengekomen van € 3000,00. Hierdoor heeft de werkgroep allerlei materiaal kunnen aanschaffen om hun werk op een goede en verantwoordelijke manier uit te voeren. Het

SPERWER IN DE TUIN

Op 28 januari zag Robert Vlaanderen een jonge Sperwer op de schutting in mijn tuin zitten om zijn prooi te plukken en op te eten.

De meningen over de prooi zijn verdeeld: spreeuw (donker verenkleed) of zanglijster (gele poten).

Ik heb helaas geen plukresten kunnen vinden.

Tekst: Paul Vlaanderen
Foto: Jieles van Baalen

VRIJDAG 27 FEBRUARI 2015: NATUURROMMETJE STERRENWACHT

We zagen ook de Orionwolk, hij vertelde dat dat een hele grote gaswolk was waarin nieuwe sterren geboren worden. Dat was ook heel interessant.

We gingen met 18 mensen naar de sterrenwacht in Utrecht.

Bij de sterrenwacht stond natuur-groeplid Chris Heil op ons te wachten, hij is daar medewerker.

En er hingen allemaal mooie sterren in de lucht.

We gingen ook nog naar een koepel, die opgeblazen werd met lucht. Daarin werd een dia voorstelling gehouden, die zag er heel echt uit.

Hij gaf ons een rondleiding met veel informatie. We gingen eerst naar een hele grote telescoop.

Daardoor zagen we alles heel duidelijk, omdat het heel helder weer was. Dat was heel mooi. Hij legde nog wat uit over de kraters in de maan.

Ik denk dat veel mensen het ook leuk vonden, want er werden veel vragen gesteld.

Daarna liepen we terug naar het begin, daar kon je nog wat drinken en spulletjes kopen.

Het was een geslaagd ommetje. Be-

dankt Chris.

Tekst: Denny de Lange
Foto's (boven): Ben van der Horst
Foto's (onder): Gert Jan Stegeman

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2014 IN DE RIETLANDEN BIJ KOCKENGEN

Bruine kiekendief

Na zeven inventarisatierondjes vanaf het vroege voorjaar 2014 langs de rietlanden ten Zuiden en Noorden van Kockengen, inclusief het polderreservaat, ontstaat een duidelijk territoriumbeeld.

In redelijke dichtheden waren aanwezig Rietgorzen met 11 territoria, Rietzangers 26, Kleine Karekieten 28. Vergelijken we de eindstand 2014 met eerdere aantallen, dan zijn een paar trends duidelijk. Langjarig – d.w.z. over alle teljaren m.i.v. 2002 – ontwikkelen soorten zich heel uiteenlopend. Sommige loof- en rietzangers nemen duidelijk af: Kleine Karekiet, Bosrietzanger, Tuinfluiter en ook de Winterkoning.

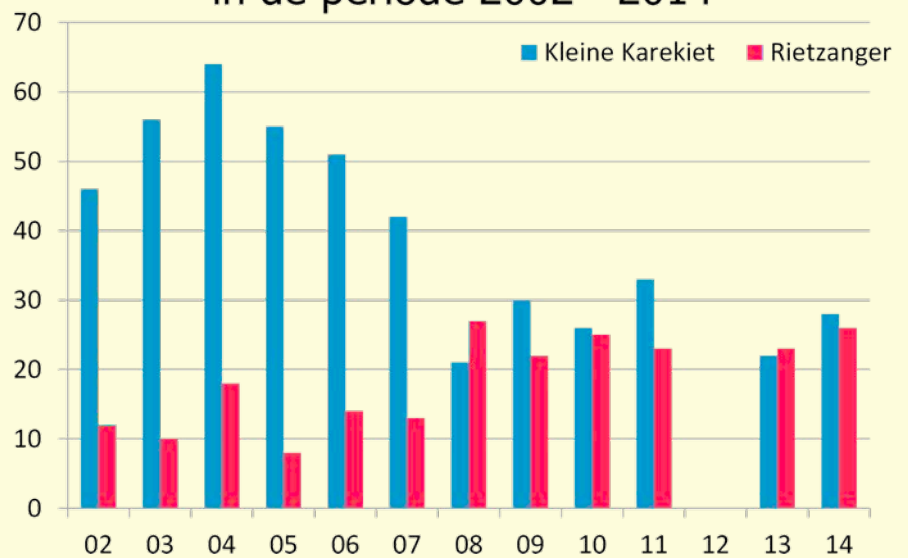
Rietzangers nemen in aantal toe. Karekieten zijn afgenomen.

Wat in de aantallen voor rietzanger en kleine karekiet opvalt is, dat er de laatste jaren ongeveer gelijke aantallen broedparen zijn. Het landelijk beeld is heel anders: daar zijn de karekieten met zo'n 200.000 broedparen duidelijk in de meerderheid ten opzichte van de rietzangers met ongeveer 20.000 broedparen. Je kunt zeggen dat de rietlanden naar verhouding sterk zijn in rietzangers.

Veel andere soorten als Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis zijn constant.

Van de watervogels zitten de Krak-eend en de Grauwe Gans in de lift. Die

Aantalsverloop Kleine Karekiet en Rietzanger in de periode 2002 - 2014

laatste mag je een fenomenaal succes noemen. Wilde eend doet het minder en het Waterhoentje lijkt weinig aanwezig als broedvogel. Dat laatste is waarschijnlijk een effect van het schuwere gedrag van waterhoentjes tijdens de broedperiode. Kijk je eerder v.a. februari zoals dit teljaar 2014 is gebeurd, dan zie je de afgelopen jaren meer paren dan gemiddeld, die zich al duidelijk territoriaal gedragen.

Leuke dingen zijn verder de broedende haviken en bruine kiekendieven. Eind juni vlogen boven de Noordelijke rietlanden drie juveniele bruine kiekendieven en hun moeder. Daar is het broedsel goed gelukt.

Ijsvogels waren weer aanwezig met 2 broedparen, blauwborsten met 2 broedparen, spotvogels met 3 paren.

(zie volgende pagina voor de tellingen)

Tekst: Jieles van Baalen
Foto's: Hayo Baan

Grauwe gans met jongen

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2014 IN DE RIETLANDEN BIJ KOCKENGEN

Aantallen broedparen	Gem.	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
fuut	10	11	9	niet uitge- voerd	9	10	12	13	9	9	7	9	10	9
knobbelzwaan	1	2	2		1	0	1	0	0	2	0	2	0	0
gauwe gans	16	53	68		17	15	13	7	9	4	0	0	0	0
nijlgans	0	0	0		1	0	0	1	0	0	0	0	1	0
krakeend	2	5	7		6	4	4	2	0	0	0	0	0	0
wilde eend	78	51	65		57	100	68	88	67	96	88	98	86	69
soepeend	5	0	0		6	6	10	7	4	4	8	7	4	7
slobeend	0	0	0		0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
kuifeend	5	0	1		5	7	7	0	6	10	5	9	8	4
bruine kiekendief	1	2	2		2	1	1	1	1	0	0	0	1	0
havik	0	1	1		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sperwer	0	0	0		0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
torenvalk	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
fazant	5	5	4		8	7	7	4	6	5	3	6	3	2
waterral	0	0	0		1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
waterhoen	4	3	0		0	1	5	5	5	8	6	7	6	7
meerkoet	20	18	16		16	16	18	19	16	22	25	24	26	21
zwarte stern	17	20	20		20	17	19	14	13	16	11	21	20	12
holenduif	1	0	0		0	0	0	0	0	0	0	1	3	2
houtduif	15	5	8		9	10	14	15	18	19	18	16	19	23
koekoek	2	4	1		2	2	1	2	2	3	3	3	2	3
bosuil	0	0	1		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ransuil	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ijsvogel	0	2	0		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
grote bonte specht	0	0	1		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
witte kwikstaart	0	0	0		1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
winterkoning	15	13	9		11	14	16	17	14	14	12	17	17	23
heggenmus	4	3	2		7	6	5	3	1	2	0	4	4	8
roodborst	0	0	0		0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
blauwborst	1	2	0		0	2	0	0	2	1	0	0	1	0
merel	12	10	6		12	12	13	19	11	7	9	12	11	16
zanglijster	2	2	0		3	1	3	0	4	2	1	4	2	3
sprinkhaanzanger	1	0	0		6	1	1	0	0	0	0	0	0	0
snor	1	1	3		1	2	1	0	1	0	4	2	0	0
rietzanger	19	26	23		23	25	22	27	13	14	8	18	10	14
bosrietzanger	6	4	0		7	5	5	3	6	6	9	7	10	13
kleine karekiet	40	28	22		33	26	30	21	42	51	55	64	56	46
grote karekiet	0	0	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
spotvogel	2	3	0		6	7	2	0	1	2	1	4	2	0
braamsluiper	0	0	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
grasmus	0	0	0		0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
tuinfluiter	14	10	8		9	11	12	10	15	14	18	20	20	19
zwartkop	5	10	6		5	4	4	3	3	6	6	6	3	5
tijftjaf	15	17	13		16	14	11	13	10	9	11	23	20	18
fitis	11	10	11		12	9	9	6	10	11	13	14	11	11
gauwe vliegenvanger	0	0	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
staartmees	1	0	0		2	1	2	0	0	0	1	0	1	2
matkop	1	0	0		0	0	0	1	0	0	0	2	3	1
pimpelmees	2	1	1		5	6	5	4	2	0	1	0	1	1
koolmees	6	6	3		6	7	8	8	4	7	1	5	7	8
wielewaal	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
gaai	1	0	1		0	0	1	2	0	0	2	0	1	2
ekster	1	1	0		0	2	0	0	0	0	0	0	1	3
zwarte kraai	3	2	3		2	1	2	0	2	3	3	5	5	6
spreeuw	2	2	0		1	1	1	1	0	2	2	4	4	3
huismus	4	0	0		1	4	5	2	4	4	5	7	8	7
ringmus	0	1	1		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
vink	4	3	6		5	6	5	4	4	5	3	5	4	3
groenling	1	2	1		3	3	2	0	0	0	0	0	0	1
putter	1	1	0		2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
rietgors	11	8	11		15	15	10	8	8	12	11	15	11	13
cetti's zanger	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal broedvogels	366	348	336		356	387	362	333	316	371	352	444	403	387
totaal aantal soorten	37	38	33		42	44	45	35	35	33	33	35	38	36

WINTERAVOND LEZING NATUURGROEP **SUCCESSVOLLE AFSLUITING JUBILEUMJAAR**

Vrijdagavond 19 december werd voor de zesde keer de winteravondlezing van de Natuurgroep Kockengen (NGK) georganiseerd. Deze keer kreeg de avond een extra dimensie, omdat met deze avond ook het jubileumjaar - 40 jaar NGK - werd afgesloten

Het thema van de lezing "Zoals de ouders zongen, piepen de jongen" sloot prachtig aan op 40 jaar Natuurgroep Kockengen. Gerard van Zuijlen en Paul Vlaanderen, mannen van het eerste uur, namen hun dochters Judith en Karen mee.

Gezamenlijk vertelden ze over hun activiteiten in het natuurbeheer. Een thema dat veel mensen aansprak. Ongeveer 40 mensen waren aanwezig op deze lezing.

Paul Vlaanderen vertelde de aanwezigen hoe hij in zijn jeugd voor het eerst kennis maakte met het vogelringen en – onderzoek. Later was hij betrokken bij het ringonderzoek bij de torenvalken en uilen, die broeden in de nestkasten van de Natuurgroep. De terugmeldingen

van deze ringen geven een goede beeld van de verspreiding van de jonge vogels. Zijn dochter Karen nam het verhaal over en gaf een kijkje in de wereld van het high-tech onderzoek bij de grauwe kiekendief met satellietzenders en data-loggers.

Hierdoor is inmiddels veel en zeer gedetailleerde informatie verzameld over het gedrag van deze prachtige vogels.

Na de pauze vertelde Gerard van Zuijlen over zijn activiteiten bij de Agrarische Natuurvereniging en hoe deze probeert om samen met de agrariërs de weidevogels en zwarte sterns te beschermen. Voor een goede bescherming is een uitgekiend beheer van het grasland en de slootkanten noodzakelijk en vooral ook sloten met gezond water. En daar kwam het werkgebied van ➤

... WINTERAVOND LEZING NATUURGROEP SUCCESSVOLLE AFSLUITING JUBILEUMJAAR

➤ zijn dochter Judith in beeld.

Judith gaf uitleg hoe belangrijk een goede waterkwaliteit is voor al het leven in de polders. En hoe het waterschap in samenwerking met de Agrarische Natuurvereniging en de agrariërs tot een goed en blijvend resultaat wil komen.

Jubileumquiz

Onderdeel van de viering van het jubileumjaar was ook een spel. Over het jaar verspreid zijn er, via de website van de Natuurgroep, twaalf vragen gesteld. Uiteraard alle gerelateerd aan de natuur in/om Kockengen. Een flinke groep deelnemers deed enthousiast mee.

Tijdens de pauze werd de uitslag van de jubileumquiz bekend gemaakt. In het afgelopen jaar had Bep van Haelst alle 12 vragen goed en werd daarmee de winnaar van een prachtig vlinderboek.

Voor de deelnemers volgen hier nog eens de links naar de verschillende vragen + hun antwoorden:

- [Vraag 1: Roerdomp](#)
- [Vraag 2: Wilde eend en Kleine Karekiet](#)
- [Vraag 3: Cyperzegge](#)
- [Vraag 4: Gierzwaluw](#)
- [Vraag 5: Spanners](#)
- [Vraag 6: Braam](#)
- [Vraag 7: Mimicri / Pyamazweegvlieg](#)
- [Vraag 8: Vliegenzwam + Berk, Tamme Kastanje, Eik, Den, Beuk en Spar](#)
- [Vraag 9: Invasiesoort, Spotvogel, grote Kruisbek, Notenkrakers](#)
- [Vraag 10: Aambeeldwolken](#)
- [Vraag 11: Inkt en sluipwesp](#)
- [Vraag 12: Kurk en hoefijzer](#)

Tekst: Pieter Hielema
Foto's: Jef Folkerts

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2015

JAARVERSLAG SECRETARIAAT 2014

Algemeen

De Natuurgroep bestond afgelopen jaar 40 jaar. En dit is gevierd met veel activiteiten.

Alle (nieuwe) leden en vrienden hebben een DVD (Piet en Nel Sondij) en het boek Moerasvogels van Hans Geuze ontvangen

Samenstelling bestuur:

- Voorzitter: Pieter Hielema,
- Secretaris: Ben van der Horst,
- Penningmeester: Bram Paardenkooper,
- Bestuursleden algemeen: Paul Vlaanderen, Gerard van Zuylen en Theo van Schie.

Het bestuur vergaderde gemiddeld één keer per maand.

De Natuurgroep Kockengen bestaat eind 2014 uit 109 leden, waarvan 4 ereleden. Een toename van o.a. 10 jeugdle-

den. Er waren 24 vrienden. Eén vriend heeft opgezegd.

Voor de inning van de contributie maken we gebruik van automatische incasso.

Van de gemeente Stichtse Vecht is een subsidie ontvangen uit het leefbaarheidsbudget. Hierdoor hebben we veel verouderd gereedschap kunnen vernieuwen

We worden gewaardeerd, blijkt uit een gesprek met wethouder

Jaap Verkroost.

We hebben een toezegging gekregen voor ruimte voor de stalling van de kar.

Nieuws en PR

De NGK nieuwsbrief is drie keer verschenen. We krijgen nog steeds enthousiaste reacties op onze nieuwsbrief.

Extra was de jubileumeditie, die als geprinte glossy aan de leden en vrienden is verstrekt.

Veel dank aan Theo van Schie en Hayo Baan die hier veel tijd in gestoken hebben.

De website natuurgroepkockengen.nl is sinds 2010 in de lucht en werd ongeveer 2500 keer per maand bezocht door 550 unieke bezoekers. Via Twitter zijn er ruim 500 volgers, een deel is commercieel.

Sinds dit jaar heeft de NGK ook een facebookpagina die wordt onderhouden door Winnie van Eck. Er zijn al 79 vrienden geregistreerd.

Regelmatig zijn artikelen over de Natuurgroep in de plaatselijke pers gepubliceerd. Mede doordat twee leden freelance reporter zijn.

Educatie

- Op de ledenvergadering werd een lezing gegeven door Hans Geuze over kleuren en patronen bij vlinders.
- Een lezing door Bram Paardenkooper "Van paradijsvogel tot ijsbeer"
- De winteravondlezing (6e) had als titel "Zoals de ouden zongen, piepen de jongen".
- Gerard van Zuijlen en Paul Vlaanderen gaven samen met hun dochters Judith en Karen een lezing over hun werk ➤

...JAARVERSLAG SECRETARIAAT 2014

- en passie voor vogels en het landschap.
- Vijf scholen zijn begeleid in het kader van boomfeestdag en andere landschapsonderhoudsdagen. Op de basis-scholen is les gegeven. 128 leerlingen zijn actief geweest.
- Maatschappelijke stage bij het Veenlandcollege, hier zijn 175 kinderen begeleid bij het werken in het landschap.

- Tijdens de jaarmarkt was een uitgebreid Natuuummetje ingericht op het Driestammenplein.
- Leden en vrienden konden de DVD en het boek ophalen. Bijna 100 leden hebben hiervan gebruik gemaakt. Deze actie leverde tevens 8 nieuwe leden op.

- Diverse excursies hebben plaatsgevonden.
 - Vogelexcursie Botshol
 - De jubileumwandeling langs plaatsen waar de afgelopen jaren is gewerkt
 - Vogelexcursie naar Roemenië
 - Hemelvaartkamp in De Peel
 - Midzomeravondwandeling in het Polderreservaat (zwarte stern en orchideeën)
 - Met de polderwachter op stap
 - Oostvaardersplassen

- 8 x een Natuuummetje voor de jeugd, waarbij 25 verschillende jongeren zijn mee geweest. In totaal waren er 86 jeugdige deelnemers. Jeugdlid Arjan de Leeuw heeft zelf een ommetje georganiseerd. Jan en Denny de Lange zijn regelmatig initiatiefnemers voor ommetjes activiteiten.

- Haarzuilens (uilen luisteren)
- Over Holland
- Bij Arjan
- Varen Noorden
- Waverhoek
- Naturalis
- Eendenkooi Haarzuilens.

- Door de steeds grotere opkomst bij de excursies wordt het aantal deelnemers gemaximeerd in verhouding tot het aantal gidsen.
- Voor meerijden wordt een vergoeding gevraagd van €0,20/km / aantal meerijders).

Waarneming en inventarisaties

De resultaten staan op de website.

- De bloei van rietorchissen in het polderreservaat was minder dan in andere jaren.
- De nachtvlinderinventarisatie in het polderreservaat was op 8 avonden en had gemiddeld zes deelnemers. Er waren diverse gastdeelnemers. Er zijn 150 macrosoorten en 48 microsoorten waargenomen. (Macro 2013: 128, 2012: 91, 2011: 85 en 2010: 71). In totaal zijn nu, gedurende 5 jaar inventariseren, 201 macrosoorten en 74 micro's waargenomen in het polderreservaat.
- De broedvogels in de rietlanden en het polderreservaat zijn dit jaar geïnventariseerd.
- Weidevogels in de omgeving zijn geïnventariseerd.
- De werkgroep nestkasten heeft in november 2012 een doorstart gemaakt samen met IVN Woerden en andere belangstellenden. Er is een

subsidie ontvangen van het KF Heinfonds, waarmee materiaal gekocht kon worden.

- Maandelijks is een ganzen- en zwaantelling en de watervogeltelling gedaan.
- Voor de zwarte stern zijn 20 vlotjes

uitgelegd in het Polderreservaat, daarop zijn 20 legsels geweest. Met als resultaat 14 jongen die uitvlogen.

- Eén van de ijsvogelwanden heeft dit jaar weer broedresultaat opgeleverd. Aantal jongen onbekend
- In het najaar is voor het vierde jaar een verzamelplaats van boerenzwaluwen waargenomen nabij de A2 in Breukelen voor trek naar het zuiden. De groep vogels was kleiner dan andere jaren.

Projecten

- De weidevogelgroep Breukelen/Kockengen is vanwege een beperkte omvang ondergebracht bij de groep van de Ronde Venen. In het voorjaar is een startbijeenkomst gehouden.
- De samenwerking met SBB is nog steeds naar volle tevredenheid.

- Meegedaan met NL-DOET (nationale vrijwilligersdag), daarbij werden door de jeugd nestkasjes gemaakt. De burgemeester kwam op bezoek.
- Het maaibeheer in het polderreservaat is volgens plan uitgevoerd. ►

...JAARVERSLAG SECRETARIAAT 2014

- • We praten mee over Kockengen Waterproof met als deeloplossing de ontwikkeling van een waterbergingsgebied.
- Om verstoring te voorkomen houden we ons in alle redelijkheid aan de volgende gedragscodes:
 - Natuurbeheer (opgesteld door boschap)
 - Natuurfotografie

Werkdagen

- De organisatie van de werkdagen loopt goed door o.a. het gebruik van een draaiboek. Dit jaar is het helmenbeleid ingevoerd.
 - De beheersplancommissie bereidt de werkdagen voor.
 - De opkomst op de reguliere werkdagen was zeer goed (26 personen gemiddeld). Zie tabel voor details.
JAAR	AANTAL VRIJWILLIGERS	AANTAL UREN
2006-2007	68	268
2007-2008	77	277
2008-2009	91	388
2009-2010	105	396
2010-2011	125	473
2011-2012	116	517
2012-2013	185	846
2013-2014	134	598
2014-2015	148	672
- De eerste werkdag werd ondersteund door de Nationale Natuurwerkdag met veel PR.
 - Met 30 deelnemers en 6 maatschappelijke stagiaires waren in totaal 36 deelnemers op deze dag.
 - De NGK heeft voor de vierde keer een actieve rol gespeeld bij het begeleiden van maatschappelijke stages. Er is deelgenomen aan een evenement om scholieren te interesseren en er zijn 8 scholieren actief geweest bij werkdagen. Zij hebben totaal 18 dagen gewerkt.
 - Dit jaar is de zomerwerkdag weer gehouden. Opslag in het rietland is verwijderd.
 - Er is contact gelegd met waterschap HDSR over onderhoud van de moerasstrook langs de Groote Heicop. Er is één dag gewerkt.
 - Ter voorkoming verstoring van vogels wordt riet niet later gemaaid dan 15 maart.
 - ARBO
 - Bij de voorbereiding van de werkdagen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd.
 - Motorzaaggebruik is alleen toegestaan door personen die in het bezit zijn van een z.g. zaagbrevet. Zij dragen tijdens de zaagwerkzaamheden veiligheidskleding (incl. helm)
 - Op elke werkdag proberen we een BHV'er aanwezig te hebben. Dit is in 2014 gelukt.
 - We ondersteunen het helmenbeleid van het LEU. Daar waar er risico's zijn, worden helmen gedragen.
 - Er wordt geen riet verbrand bij windkracht 4 of meer.
 - Voor de kettingzagen wordt het milieuvriendelijke Aspen als brandstof gebruikt.
 - Onze ladders vallen sinds dit jaar onder de ladderkeuring (APK).
 - Door drie leden is een reanimatiecursus gevolgd.

Tekst: Ben van der Horst
Foto's: Diverse leden

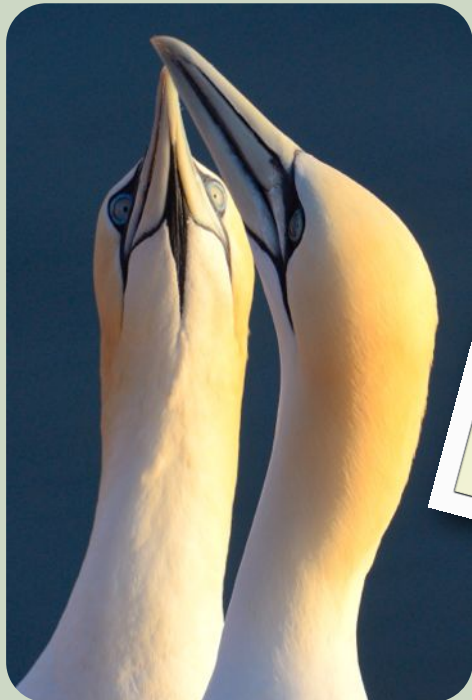
NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2015

BETER LEREN FOTOGRAFEREN?

Neem voor meer informatie en het volledige aanbod workshops eens een kijkje op zijn website: www.hayobaan.nl.

Op zoek naar manieren om je (wildlife) fotografie-vaardigheden te verbeteren? Neem dan eens deel aan een workshop van NGK lid Hayo Baan. Hij biedt diverse workshops en tours voor een gunstige prijs.

Voor natuurfotografie enthousiasten biedt hij bijvoorbeeld een dagworkshop [roofvogelfotografie](#) aan in Nederland. Ook meerdaagse workshops naar o.a. [Helgoland](#) of het [Beierse woud](#) behoren tot de mogelijkheden.

NATUURGROEP KOCKENGEN NAJAAR 2014

De jaarlijkse contributie van € 10 of de vriendenbijdrage van € 20 per jaar wordt in januari van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Bankrekening NGK

NL 34 ABNA 0949506079

Voorzitter

Pieter Hielema, Purperreiger 11, tel. 0346 - 240211

pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 0346 - 241185,

ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 - 241872,

bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 - 241060

theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Paul Vlaanderen, Pr. Bernhardweg 11, tel. 0346 - 241617

paul.vlaanderen@natuurgroepkockengen.nl

Gerard van Zuijlen, Heicop 7, tel. 0346 - 576147

gerard.van.zuylen@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Hayo Baan, Prins Bernhardweg 14, tel. 06 - 12308489

info@hayobaan.nl - www.hayobaan.nl

